

Az oktatási segédanyag a szellemi alkotásokra vonatkozó jogok oltalmát élvezi!

Ezt az e-könyvet **változtatlan** formában szabadon terjesztheti, elküldheti ismerőseinek, az elsősegélynyújtás tanfolyamon résztvevőknek...

Ezért az e-könyvért nem kérhet pénzt!

Az e-könyv tartalmát **nem módosíthatja**, nem használhatja fel semmilyen más módon, sem elektronikusan, sem nyomtatva, sem bármilyen más médium útján!

Árusítása, a tartalom megváltoztatása, szövegrészletek, képek, kiragadása, csak a Kiadó és a Szerző együttes engedélyével lehetséges!

Weblapján az e-könyvet letölthetővé teheti, de a Szerző és a Kiadó **előzetes engedélye szükséges** hozzá!

Engedély kérés: hz@jogsibroker.hu

Írta és összeállította: Zakariás Zoltán
E-mail: zakarias@elsosegelyhely.hu

A vizsgakövetelmény a külső szívkompressziót nem tartalmazza és egyéb pontokon is eltérnek az ellátási sémák az aktuális nemzetközi ajánlásoktól [BLS] !

2. elektronikus kiadás
2008. január

© Zakariás Zoltán, 2007-2008

H & Z Könyvkiadó és Kereskedelmi Bt.
1089 Budapest, Orczy út 11-15.
E-mail: hz@jogsibroker.hu
www.elsosegelyhely.hu
Felelős kiadó: Varga Ilona

A hirdetésekért és azok tartalmáért a Kiadó felelősséget nem vállal!

Média ajánlat

XII. Csontok, ízületek sérülései

Nagyfokú külső erőbehatásra az ízületekben és a csontokban olyan kóros elváltozások következhetnek be, az erőhatás nagyságától, mechanizmusától függően, hogy az

- + *izületekben*: rándulás, illetve ficam.
- + *a csontokban*: zárt törés, vagy nyílt törés következhet be.

A segélynyújtónak nem feladata a pontos megkülönböztetés. Kétség esetén mindig a **maximális** ellátást kell nyújtania!

Rándulás

A csontvégek erőbehatásra eltávolodnak egymástól, majd visszatérnek eredeti helyükre. Fájdalom és duzzanat jellemzi.

Elsősegély: helyezze nyugalomba a sérült testrészt, pihentesse, borogassa.

Ficam

A csontvégek eltávolodnak egymástól, és rendellenes helyzetben rögzülnek. Heves fájdalom, durva alakváltozás, bevérzés, duzzanat jellemzi.

Fajtái: - zárt,
- nyílt. [Fennáll a fertőződés veszélye.]

Elsősegély: **biztosítsa a sérült testrész mozdulatlanságát.**

[boka ficam esetén a lábat körbetámasztva pokróccal, kabátokkal, vállficam esetén 2 darab háromszögletű kendővel rögzítve.]

Nyílt ficam esetén fedje a sebet sterilen, és biztosítsa a sérült testrész mozdulatlanságát.

A ficam „visszahelyezését” a segélynyújtó nem végezheti el!

Törés

A csont folytonossága megszakad. Fájdalom, funkciózavar, formaváltozás és duzzanat jellemzi.

Fajtái: - zárt,
- nyílt. [Fennáll a fertőződés veszélye.]

Elsősegély: **biztosítsa a sérült testrész mozdulatlanságát.**

Nyílt törés esetén fedje a sebet sterilen, és biztosítsa a sérült testrész mozdulatlanságát.

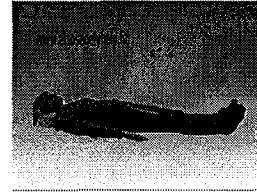
Ellátás során alkalmazandó általános szabályok:

- + szorító ruhadarabokat, eszközöket, távolítsa el a sérülés alatt, fölött egyaránt!
- + rögzítse a talált helyzetben a végtagot!
- + a rögzítő eszköz a sérült terület alatti és feletti ízületet is rögzítse!
- + merev tárgyhöz tilos rögzíteni!

Koonyaalapi törés

A törés helyétől függően, az orr, fül, vagy a garat felé élénkpiros vér szivárog. A szem körül vérömleny, úgynevezett pápaszem keletkezhet. Az eszméleténél lévő sérült fejfájásra, hányingerre panaszkodik. A balesetre, és előzményeire nem emlékszik. [agyrázkódás]

Elsősegély: fektesse le az **eszméleténél** lévő sérültet, fejét emelje meg és támassza alá. A vérző fülre, orra helyezzen steril lapokat. [Tamponálni tilos!] Mentő szállíthatja.

Eszméletlen sérültnél: eszméletlen beteg ellátás.

Agyrázkódás

A fejet ért ütés következtében alakulhat ki. Eszméletvesztés, fejfájás, hányinger, zavartság, átmeneti látás és hallászavar jellemzi. A sérült a balesetre, és előzményeire nem emlékszik.

Elsősegély: fektesse le az **eszméleténél** lévő sérültet, fejét emelje meg, támassza alá.

Eszméletlen sérültnél: eszméletlen beteg ellátás.

Koonyaboltozat-törés

A sérült, a koonyát ért ütés következtében elveszíti eszméletét, de viszonylag rövid időn belül visszanyeri. Fejfájás, hányinger, zavartság, átmeneti látás és hallászavar jellemzi. A balesetre, és előzményeire nem emlékszik. [agyrázkódás] Gyakori szövődmény az agyállomány sérülése.

Elsősegély: ha **eszméleténél** van, szigorú fektetés, nyílt törést észlelve sebllátás.

Eszméletlen sérültnél: eszméletlen beteg ellátás.

Arckoonyaacsont-törés

Orrcsont törés

Fájdalom, duzzanat, deformitás, többnyire orrvérzés is jellemzi.

Alsó, vagy felső állcsont törés

Fájdalom, mozgáskiesés, lépcsőzetes fogsor, harapási nehézség jellemzi.

Alsó állcsont ficam

A sérült oldalon a fülnél erős fájdalom, nyálcsorgás jellemzi. A sérült szája nyitva van.

Elsősegély: helyezzen fel parittyakötést az orra, állra.

Eszméleténél lévő sérült szájüregbe történő vérzése esetén, a beteget fektesse a hasára, mellkasát és a homlokát támassza alá, így a nyelv előreesik, és a vér sem okoz légzési nehézséget.

Gerinctörés

Már a baleset mechanizmusából következtethet a sérülésre, de a legkisebb gyanú esetén is kezelje gerincsérültként! Fájó hát, vagy nyak, végtagzsibbadás, izomgyengeség jellemzi.

Elsősegély: a sérültet ne mozgassa, nyugtassa a segítség megérkezéséig. Nyaki sérülés esetén, a fejet tartsa enyhe húzás alatt.

Előfordulhat, hogy a sérültet elháríthatatlan veszély fenyegeti. Ilyenkor legalább három segélynyújtó „**tálcafogással**” viheti biztonságos helyre.

Tálcafogás

- ✦ A három elsősegélynyújtó a sérült azonos oldalán helyezkedjen el, félig térdelő helyzetben.
- ✦ A kezüket nyitott tenyérrel csúsztassák a sérült teste alá a fejnél, törzsnél és a lábaknál.
- ✦ Vezetékszóra, egyszerre emeljék meg a sérültet, törekedjenek arra, hogy a gerinc, nyak vonala ne törjön meg.
- ✦ Távolodjanak el a veszélyforrástól biztonságos távolságra, és fektessék le a sérültet úgy, ahogy a szállítást megelőzően feküdt.

Bordatörés

Légvételnél, mozgásnál a sérült fokozódó, erős, szúró fájdalmat érez a törés helyén. Szövődménye lehet a légmell és a vérmell. A fokozódó fulladásérzés és a nagyon erős fájdalom miatt a légvétel felületes, pihegő.

Elsősegély: az eszméleténél lévő sérültet félig ülő helyzetben támassza meg, ahol a fájdalmai a legjobban elviselhetőek.

Eszméletlen sérültnél: eszméletlen beteg ellátás.

[súlyos mellkasi sérülés esetén az oldalra fordítás tilos!]

Medencetörés

Tünetek: a láb rendellenes állása, fájdalom a törés helyén, a végtag mozdításakor erősödő fájdalom. Szövődménye lehet belső vérzés a medenceüregben. [sápadt, hűvös, verejtékes bőr, szapora pulzus]

Elsősegély: az eszméleténél lévő sérültet ne mozgassa, nyugtassa a segítség megérkezéséig.

Eszméletlen sérültnél: eszméletlen beteg ellátás.

[medencetörés gyanúja esetén az oldalra fordítás tilos!]

Kulcsonttörés

Tünetek: heves fájdalom a kar mozgásakor, funkciózavar, deformitás.

Elsősegély: biztosítsa a sérült oldalon lévő kar mozdulatlanságát **kettő darab háromszögletű kendővel**.

[a hónaljrátkot párnázza ki, ezáltal a felkar függőlegesen rögzül a törzshöz!]

Felkartörés, alkartörés

Tünetek: fájdalom, funkciózavar, formaváltozás, duzzanat a törés területén.

Elsősegély: biztosítsa a sérült kar mozdulatlanságát háromszögletű kendővel.

Alkartörés: rögzítése
1 db háromszögletű kendővel

- ✦ A háromszögletű kendő derékszögű csúcsára kössön csomót.
- ✦ A sérült kart kösse fel a háromszögletű kendővel úgy, hogy a derékszögű csúcs a könyököt tartsa, a kendő két szára pedig a nyaknál tart.
- ✦ Ügyeljen rá, hogy az alkar ne lógjon.

Felkartörés, kulcsonttörés: rögzítése
2 db háromszögletű kendővel

- ✦ A háromszögletű kendők derékszögű csúcsára kössön egy-egy csomót.
- ✦ A sérült kart kösse fel az egyik háromszögletű kendővel úgy, hogy a derékszögű csúcs a könyököt tartsa, a kendő két szára pedig a nyaknál tart.
- ✦ Ügyeljen rá, hogy az alkar ne lógjon.
- ✦ A másik kendő derékszögű csúcsa a könyököt tartsa, a két szárat pedig az ellenkező oldali hónaljnál kösse össze, így a kendő a sérült testrészt befedi.

Klikk ide az oktatóvideó letöltéséhez!

http://www.elsosegelyhely.hu/video_ekonyv1.html

<http://www.elsosegelyhely.hu>

Combsonttörés, lábszártörés

Tünetek: fájdalom, funkciózavar, formaváltozás, duzzanat a törés területén.

Elsősegély: az eszméletlenül lévő sérültet ne mozgassa, támassa meg a sérült végtagot pokrócokkal, kabátokkal. Mentő szállíthatja.

Eszméletlen sérültnél: eszméletlen beteg ellátás.

[combsonttörés gyanúja esetén az oldalra fordítás tilos!]

Összefoglalás / csontok, izületi rendszerek sérülései

Rándulás	elmozdul a csont, majd visszatér		Tünetek:
Ficam	elmozdul a csont, nem tér vissza	segélynyújtó nem helyezheti vissza	- fájdalom - funkciózavar - formaváltozás - duzzanat
Törés	csont folytonossága megszakad		
Szorító ruhadarabokat, ékszereket, órát eltávolítani sérülés alatt fölött egyaránt!			
Merev tárgyhoz tilos rögzíteni!			

Ellátás	
ESZMÉLETLEN 🚑	eszméletlen beteg ellátási séma
gerinc-, borda-, medence-, combsonttörés esetén tilos az oldalra fordítás, helyette fej hátraszegés!	
nyaki gerincsérülés esetén Eschmark fogás	
www.elsosegelyhely.hu © Zakariás Zoltán, 2007	
ESZMÉLETENÉL VAN	
gerinc-, medence-, combsonttörés	talált helyzetben rögzíteni, tilos mozgatni! 🚑
Elháríthatatlan veszély esetén a mozdítás tálcáfogással!	
mellkas sérülés [bordatörés, szegycsonttörés]	félíg ülő helyzet 🚑
fejsérülés [koponyaalapi törés]	megemelt fejjel fektetni 🚑
lábszár törés	körbetámasztani pokróccal, kabáttal 🚑
bokaficam	körbetámasztani pokróccal, kabáttal 🚑
felkartörés, kulcsont törés	2 db háromszögletű kendővel rögzíteni
vállficam	2 db háromszögletű kendővel rögzíteni
alkartörés	1 db háromszögletű kendővel rögzíteni